

Nr. 179 (233) Šeštadienis, 1946 m. rugsėjo mėn. 28 d. II metai

IŠ PARYŽIAUS KONFERENCIJOS

Londonas. BBC. IX. 27-28. New Yorkas. Voice of America IX. 28.
Maskva IX. 28. Paryžiaus nutarta, kad kurio nors klausimu jokia valstybė neturės teisės daugiau kaip du kartus pasisakyti. Nagrinėjant procedūros klausimus nebus galima vienam atstovui kalbėti ilgiau 5 min., o kitais klausimais - 10 min. Italijos politinė komisija nutarė visais klausimais, su kuriais bus susiduriama vykdant Italijos taikos sutarties, kreiptis į tarptautinį teisumą. Balkanų komisija galop susitarė dėl Rumunijos reparaacijų, pagrindą bus imama pagal Prancūzijos pasiūlymą, 75% nuostolių. Ekonominėje Balkanų komisijoje iškilo Dunojaus laivininkystės klausimas. Anglų atstovas siūlė susaukti lapkričio 1 d. Dunojaus konferenciją, į kurią įeity JAV, Anglija, Rusija ir pietų-vyčių Europos valstybės. Jugoslavija iškėlė 214 Jugoslavijos ir Čekijos laivų, esančių amerikony žinioje Linze, klausimą. JAV atstovas pareiškė, kad šie laivai laikomi todėl, kad nei Jugoslavija, nei Čekija neatlygina nuostolių dėl nusavinto amerikony turto tose šalyse. JAV siūlyti Rusijai tuo reikalu tartis, bet rusai į pasiūlymą neatsakė. Rusijos atstovas pareiškė, kad amerikiečiai kišasi į Balkanų valstybių vidaus reikalus ir kad visi tie laivai amerikiečių laikomi priversti Čekijai ir Jugoslavijai pasiduoti JAV reikalavimams. Debatų metu Jugoslavijos atstovas protestavo šienklau išėjo iš salės. Politinė Italijos komisija vis nesustarė dėl Triesto. Molotovas suruošė Smutso garbei priėmimą, kurio metu labai kėlėsi, kaip politiko nuopelnus. Australijos pasiūlymas sukurti žmogaus teisių lygą, į kurią galėtų kreiptis visi persekiojamieji, buvo smarkiai puolamas Višinskio. Toks pasiūlymas esąs sunkus tarptautinės teisės pažeidimas, nes tuo būdu kišamasi į kitų tautų vidaus reikalus. Višinskis klausė, kodėl Australijos atstovas nuolat kalba apie rusų persekiojamuosius, o nutyli skriaudas daromias indams ar negrams JAV. Baigdamas Višinskis pasakė: „I mano šį klausimą, aišku, nebus atsakyta, nors jis daug ką išaiškintų“. Bulgarijos karinė komisija mažo dauguma priėmė Graikijos pasiūlymą uždrausti Bulgarijai turėti torpedinius laivus. Kadangi pasiūlymas negavo 2/3 daugumos, tai jis nebus įtrauktas taikos sutartin.

BRITŲ MINISTRO AUSTRIJAI IR VOKIETIJAI PAREIŠKIMAS

Londonas. BBC. IX. 27. Spaudos korespondentams Berlyne britų ministras Hind padarė pranešimą. Patsdame buvo sutarta Vokietijos pramonės produkcijos nepanaudoti reparaacijų tikslams (išskyrus tą gamybą, kuri Vokietijos ūkiui nereikalinga). Rusai to susitarimo nesilaikė ir Vokietija gauna tik 20% nuosavos gamybos, visa kita rusų išvežama. Britų vyriausybė nori vokiečių normas padidinti iki 2000 kalorijų, bet dar nežinia ar pavyks išlaikyti ir dabar įvestą 1550 kalorijų normą. Trečias Hind'o pareiškimas liečia išvietintus asmenis, jų nedarbas esąs nenormalus, todėl 270.000 jų, daugiausia lenkai, turėtų dirbti, nes ir vokiečių pobėgėliai, nors nieko negauna, tačiau dirba.

TRUMPAI IŠ PALSULIO

Londonas. BBC. IX. 27-28. Londone kalbėjo Bevinas, jis pasakė: „Iš rytų atėjo žinia - Stalinas netiki, kad būtų karas; es taip pat netikiu, es nežinau nei vieno žmogaus, kuris norėtų

karo". Toliau Bevinas pasakė: „Dabar pasaulyje vyksta tam tikras karas-t.y. nervų karas, jis turi tuoj nutrūkti, jei pasaulis nori išlaikyti taiką.“

- Maskvos radijas šiandien paskelbė špmitą 24 d. Turkijai pateiktos notes turinį. Rusai noteje reikalauja, kad Dardanelus tvarkytų ir jų saugumu rūpintųsi tik Turkija ir Sovietų Sąjunga. Čia rusai primena, kad jie turi 2300 km Juodosios jūros kranto, prie kurio yra svarbiausios Rusijos pramonės sritys, todėl Dardanelų klausimas rusams esąs gyvybiškai svarbus. Rusų nuomone turkai priimdami jų pasiūlymą nesudarys savo suverenumui jokių pavojų. Jei turkai nesutiko su rusų pasiūlymu, arba į Dardanelų valdymą įsileis kitas šalis - tai tuo būdu ji sudarys pavojų visiems Juodosios jūros krastams.

- Vakare į Graikiją atvyko kardinalus Jurgis. Jis nusileido netoli Atėnų esančiame aerodrome. Jį pasitiko ministras pirmininkas Tsaldaris ir regentas Damaskinos. Šiandien jis atvyksta karo laivu į Atėnus. Po to jis dalyvauja katedroje iškilmingose pamaldose, po kurių padės vainikuoti nežinomą jo kareivio kapą. Šiurinėje Graikijoje kovos tęsėvyksta, vienoje kovos vietoje žuvo 9 kareiviai, 5 sužeisti, resta 20 negyvy sukilėlių.

- Pasaulinė Ūkinė Taryba svarstė pasaulinį banko bei organizacijos, kuri turėtų pavaduoti UNRRA, įkūrimą. Į tą komisiją pakviesta Anglija, Rusija, JAV, Prancūzija ir Kinija. Rusija atsisakė apmokėti savo dalį išlaidų, kurių su pabėgėlių išsikymu, manoma, kad dėl to Rusija turės iš komisijos pasitraukti.

- Austrijos vyriausybė griežtai atsisakė per savo sieną praleisti žydų pabėgėlius. Austrija buvo didžiausios slėptos žydų kalios. Per Austriją kisdieną prasmukdavo ligi 2000 žydų. Visti žydai patekdavo į UNRRA'os lagerius amerikany zonoje.

- Angly lėktuvas „Krogėdė“ pasiekė pasaulinį greitio skridimo rekordą, nuskrisdamas per vandenį, virš 1000 km. Lėktuvas bėsiu lėisdamas, deja, sudužo, lakūnas žuvo.

- Prancūzijos parlamento svarstė respublikos prezidentų kandidatūras; už de Gaulle prisisakė 35, už Blum ir už komunistų partijos pirmininką po 11 ir už Bidault - 10.

- Pirmadienį ir antradienį bus paskelbtos Murnbergo teisimo sprendimai, paskelbtas bus transliuojamas per radio.

- 2 lenkų korpuse vedui gen. Andercui buvo atimta Lenkijos pilietybė, kartu su juo pilietybės neteko ir 75 kardininkai, jų tarpe 5 generolai. Jie bausiami už tarnavimą sovietinėj kariuomenėj. Tai proga Lenkijos vyriausybė įteikė Anglijai notą dėl lenkų verbatimų į Anglijos kariuomenę.

Moskva IX.27. Maskvos radijo pranešė, kad Beri misete (Italijoje) areštuoti 3 graikų atstatai (sukilėliai). Jie bus atiduoti graikams. Italų komunistų laikraštis „Unita“ reikalauja paleisti. Maskvos radijo komentatorius pyksta, kad graikų fašistams išduodami graikai demokratų, o demokratams Lenkijos ir Jugoslavijos vyriausybės negali išreikšti karo naktikaltėlių.

Varšuva IX.27. Lenkų laikraštis piktiškai, kad amerikiečiai praleido iš Murnbergo kalėjimo Goring'o atsipisnį, kurį išpauzdino Pietų Amerikos laikraštis. Laikraštis rašo: „Tai pabaurinantis žmonės - amerikiečiai gasteriai padeda vokiečių banditams“. Laikraštis baigia sakydamas, kad tie, kurie toleruoja fašistus, patys yra negerosni už juos.